

VÁNOČNÍ POLÉVKA

Tak, ještě zkontrolovat diář a odškrtnat poslední položky. Poslední dobou už si musí psát opravdu všechno. Někdy se i diví, že to nepřišlo dřív. Jako tenkrát... dnes už po několikáté jí vytanula před očima vzpomínka na 23. prosince před pětatřiceti lety. Toho dne propustili její mámu z psychiatrické léčebny, aby mohla strávit Vánoce s rodinou. Tedy s ní... Musela si začít poznamenávat všechno, co od té chvíle musela zařídit, zkontrolovat, připravit, udělat. Všechno, na co nebyla holka v maturitním ročníku střední školy zvyklá. Snažila se a postupně získala rutinu v činnostech, na které předtím ani nepomyslela. Staly se součástí denních rituálů, donutily ji zapomenout na sny a dokonale ji zbavily iluzí. Zvykla si na všechno, krom jediného. Matčin prázdný pohled upřený na dveře a chvilky, kdy vzácně opouštěla na pár okamžiků svůj svět a dávala jí nezodpověditelné otázky.

Mirka vzdychla, lehounce přejela rukou po desce stolu, jako by z ní chtěla setřít imaginární smítka prachu. Proč zrovna dnes se jí matčin ztrápený obličej vtírá tak živě před zraky? Vždyť to nejsou první svátky bez ní, už pátým rokem mohou u slavnostně prostřeného stolu volně dýchat, smát se a užívat si vánoční pohody. Razantně vstala, zašoupla židli, popadla klíče od auta a kabát z věšáku. Má ještě spoustu úkolů. Dřív, než se pustí do přípravy salátu a výzdoby domu, objíždí Mirka každoročně provozovny, každému zaměstnanci popřeje šťastné a veselé a předá malý dárek. Zvyk, který nikdy neporušila, a který neodmyslitelně patří také k jejím rituálům. Naposledy se zastaví u paní domácí, jídelny, která je přímo na náměstí a ochutná rybí polévku. Zítra dopoledne ji bude ve stánku osobně nalévat každému, kdo na ni při štedrodenní procházce dostane chuť. Tatínkům s dětmi, osamělým důchodcům i bezdomovcům. Polévka se připravuje ve velkém kotli, je pořádně hustá, dobře ochucená, a ještě nikdy se nestalo, že by se nevyjedla do poslední kapky. Dva menší kotle zaveze řidič do místního domova pro seniory a Klokánku.

Odemkla své esuvéčko stojící na vyhrazeném parkovišti, nasedla a otočila klíčkem ve startéru. Víc nestihla. Je to tu zas, vemlouvavě, urputně. Ruce na volantě se chvějí, oči se zalévají slzami. Proč, sakra, zrovna teď? V mlžném rozmazaném oparu je jí znovu devatenáct a sedí s totálně apatickou mámou u štedrovečerního stolu. Jídlo připravovala poprvé v životě úplně sama a potila se strachy, co na to máma. Pochválí ji aspoň za snahu? Popřála dobré chuti a chopila se příboru. Matka ji však nevnímala jako ostatně od chvíle, kdy ji předešlého dne vysadila před domem sanitka. Seděla s rukama v klíně a zírala na dveře. A tehdy také Mirka poprvé uslyšela slova, která se s jedinou výjimkou opakovala dalších třicet let. A nejenom u štedrovečerní večeře.

„Musíme počkat na Honzu, bude tu každou chvíli.“

Honza, o čtyři roky starší Mirčin bratr, utekl v létě 1984 z republiky. Nevrátil se ze soustředění oddílu házené mužů v tehdejší Jugoslávii. Co Mirka rozum brala, máma mu nadržovala a vůbec se nesnažila to nějak kamuflovat. Dokud s nimi žil táta, vynahrazoval jí nedostatek mateřské lásky a nezájem on. Pak je opustil a odstěhoval se s novou ženou hodně daleko. S ním odešla láska a všechno, co potřebuje dušička malé holky, aby pro ni byl svět přívětivý. Návštěvy jednou za uherský rok pro ni byly spíš utrpením a bolavou vzpomínkou na doby, kdy pro ni ještě svítalo slunce. V mezidobí, schovaná v koutku, pozorovala projevy máminy opičí lásky k jejímu velkému, chytrému a krásnému bratrovi, který kde mohl, otočil kudlou zabodnutou do jejích drobných a už tak zmrzačených zad. Máma se jí nikdy nezastala, nikdy bráchovi nevynadala. Vše, co dělal, pozorovala oddaným psím pohledem a němým souhlasem. Honza šel studovat na

střední školu, protože byl chytrý. Co na tom, že taktak prolézal a zvetil se až ve čtvrtáku, aby udělal zkoušky na vysokou. Máma se tenkrát dokonce se značným sebezapřením zapletla s funkcionářem Městského výboru strany, aby mu zajistila hladké přijetí. Ona, Mirka, i když s mnohem lepšími výsledky a opravdovým zájmem o obor, studovala dle matky jen proto, aby rodině nedělala ostudu. Ve druháku už měli vyučující flákače dost a Honza byl ze školy vyloučen. Ani se nenamáhal mámě něco vysvětlovat a získaný čas proflinkal, většinou po hospodách. Před zpustnutím ho zachránila házená. Miloval ji, měl talent a hrál v druhé lize. Právě ona se mu stala osudnou. Spíš tedy mámě. Když odjížděl na to soustředění, nehnul ani brvou. Rozloučil se jako by nic, dokonce mírnil mámino pobrekávání, jak dlouho synáčka neuvidí. Musel už přece vědět, že se nevrátí, určitě si leccos naplánoval, určil postup.

V okamžiku, kdy už nebylo pochyb, že v cizině zůstal, máma se zhroutila a skončila na psychiatrii. Pobyla si tam půl roku. Nespolupracovala, bojkotovala terapii, nesnažila se vrátit do normálního života, nechtěla žít. Ignorovala skutečnost, že má ještě dceru, která za ní třikrát v týdnu dochází, snaží se ji rozveselit, bojí se o ni a potřebuje ji. Když ji propouštěli do domácího ošetřování, přiznal Mirce ošetřující lékař s kyselým obličejem, že se mu vlastně nesmírně ulevilo. Netušil, do jaké míry je pacientka skutečně nemocná a kde začíná dovedná simulace příznaků duševní poruchy. A nikdy tomu nepřišla na kloub ani Mirka. Smutným důsledkem však bylo, že musela skončit se školou ve třetím ročníku a začít se starat na plný úvazek o invalidní matku. Začal nekonečný kolotoč domácích prací, vaření, odměřování dávek léků, doprovázení na lékařské kontroly, obíhání úřadů, snášení matčiných záchvatů deprese, vrtochů, nálad a schválností a ...podřadných večerních brigád u škopku s nádobím nebo hadru a koštěte.

Proboha... nemůže tu takhle sedět v nastartovaném autě věčně. Zařadila jedničku a vyjela z parkoviště. V prvním podniku by mohla být za deset minut. Spousta času.

Přešlo pět let, za kterých by si zasloužila diplom nejen ošetřovatelky, ale i psycholožky. Veškerá péče však zůstávala bez jakékoli odezvy z matčiny strany. Bez slov díky, porozumění, účasti, čehokoli. Prosta projevů lásky i souznění. Časem si zvykla na matčin nepřítomný pohled upřený na dveře a její k zešílení monotónně se opakující věty jen s nepatrnými nuancemi. Žádná nepostrádala Honzovo jméno, výjimečně ho nahradil výraz „tvůj bratr“. Občas se stalo, že Mirka povolila v obezřetnosti a odskočila si třeba něco nakoupit. To pak máma pobrala ze spíže konzervy, nacpala je do sítovky a vyrazila do obory, kam chodívala s dětmi na procházky, když byly malé. Posadila se k někomu na lavičku a vykládala tomu člověku, že čeká na syna, špióna, kterého vyslali do zahraničí. Ona však ví, že to byl podraz, syn tam hladoví a chtějí ho uvěznit. Zrovna dneska se pokusí překročit hranice a vrátit se domů. Má šílený hlad a ona ho musí co nejdřív nakrmit. Když to udělala poprvé, strachem šílená Mirka volala policii. Příslušníci ji přivedli asi za dvě hodiny promrzlou a nechápající. Jednou ji dokonce doprovodila domů nějaká laskavá paní, která ihned pochopila, s kým má tu čest. Většinou si však spolusedící jen poklepal na čelo a odporoučel se. Naštěstí to netrvalo dlouho. Mirka věděla, že si máma přisedne na první obsazenou lavičku a obora byla deset minut od domu, kde bydlely. Muselo se jí uznat, že nevyžadovala vyčkat Honzova návratu, ale vždycky se zvedla a šla s Mirkou poslušně domů. Vánoce roku 1989 byly jiné nejen úžasnými změnami, které milovými kroky upalovaly ke svobodě. Ve chvíli, kdy mlčky dojídaly kapra se salátem, zazvonil zvonek. Ne, nebyl to Ježíšek. Máma, drnčivým zvukem v neobvyklou dobu vytržená z letargie, upustila příbor na podlahu a oči se roztékaly ve zběsilém rytmu. Jako by tušila...

Stál tam. Přiopilý, ušmudlaný a páchnoucí potem. Honza. Halasně Mirku pozdravil, a kdyby neucukla, mocně by ji obejmul. Dral se dovnitř v celé své kráse nebo spíš zanedbanosti tak

rychle, že ho Mirka ani nestačila požádat, aby si vyzul zablácené boty. Pohodil původně snad hnědou bundu na věšák a všiml si, jak si ho s rozpaky prohlíží. Ušklíbl se.

„To víš, ségra, neměl sem na růžích ustláno jako někdo. Já makám, rukama, jasný?“ Zmámeně přikývla. Až když za ním cupitala do obývacího, došlo jí, co si asi myslí o jejich životě tady. Nemá tušení, nemůže mít, když se pět let neozval. Byl to po dlouhé době první, ale bohužel také poslední večer, kdy se máma vrátila do své staré kůže. Šok ze synova nenadálého návratu však způsobil opačný extrém. Každý výrok, pohled i úkon jevily znaky téměř manického záchvatu, který její aktivitu vybičoval k neúnosnosti. Honza se smál, laškoval s ní a povzbuzoval ji. Do chvíle, kdy mu Mirka ukázala matčin výměr invalidního důchodu s označením diagnózy, rezolutně odmítl uvěřit, že je nemocná. Ani pak nepochopil, co má za sebou a Mirka s ní, jak dramaticky a v každém ohledu se změnil jejich život po jeho útěku. Ochotně a se značnou nadsázkou vyprávěl o svém životě v emigraci, smál se průšvihům a zlehčoval je, ale Mirka pochopila. Po několika neúspěšných pokusech zařadit se v západním Německu do společnosti, začít trénovat házenou a najít si slušnější práci, to vzdal. Bez znalosti jazyka a vědomí, že ve svobodné zemi platí především disciplína, dodržování zákonů a člověk musí mít opravdu pevnou vůli, když není výjimečný talent a chce jako outsider něco dokázat, skončil na zapadlém, zapomenutém francouzském venkově jako nádeník u těch nejnamáhavějších a nejhůře placených prací. Žil vně systému, bez práv a nároků. Ale i takoví zaměstnavatelé, které střídal, měli na svých farmách výtěžky moderních technologií a jednoho dne mu majitel řekl, že v Československu padl komunistický režim. Na nic nečekal. Na Boží hod ráno už byla jeho postel zase prázdná, vytratil se stejně rychle jako se objevil. Večer se vykoupal a ze skříně zmizelo čisté oblečení, které nikdy nedokázaly vyhodit. Když Mirka po neklidné noci vstala, matka už seděla v kuchyni na svém místě a očividně s ním mluvila, než vypadl. Tvářila se totiž nadmíru spokojeně a jak Mirka zaznamenala, po extrémních výkyvech nálady nezbyla ani památka. Chovala se smířlivě a blahosklonně dokonce i k ní. Na Mirčin dotaz, kam brácha zmizel, odpověděla, co jí nabulíkoval. Projde si město, zkusí navštívit nějaké známé z dřívějšíka a poohlédne se po vhodné práci. To, co Mirce brnklo falší a nesmyslem, protože kdo by drze vpadl do cizí domácnosti nečekán a na Boží hod dopoledne, neškůli sháněl v tento den práci, tomu máma věřila. A věřila tomu ještě po pěti dnech, během kterých při sebemenším hluku otvírala dveře na chodbu a pozvolna ztrácela dech. Nepřišel, nezavolal. Šestý den ji matka před obědem vybídla, ať počkají, že se musí objevit každou chvíli. Strnule zírala na dveře a v očích měla prázdno.

„Vždyť nikam nemusel,“ zašeptala sotva srozumitelně, „dala jsem mu přece peníze.“

„Cože... mami, cos mu dala? Peníze? Jaký proboha?!“ Několik vteřin trvalo, než jí došlo, že se Mirka na něco ptá. A že je pořádně naštvaná.

„No přece... tu, tu zelenou...“

Pár tisíc, které se krčily na vkladní knížce ještě z dob, kdy máma pracovala, jako provozní vedoucí na jatkách i slušně vydělávala a nestačila mu je nacpat dřív, než zmizel. Napravila to teď. Úspory pro případ nečekaného vydání zahučely do bratříčkových bezedných kapes. Přes veškerou úctu k matce a nemocné ženě byla Mirka tak bez sebe zlostí, že jí chtěla vrazit pár facek. Jedno však pochopila. Máma se z chorobné závislosti na Honzovi nikdy nedostane, ale také na tom není tak špatně, aby jí Mirka musela otročit. Letopočet se přehoupl do roku 1990, společnost kypěla prudkými změnami a šance svobodného světa rostly jako houby po dešti. Mirka věděla, že s nedokončeným středoškolským vzděláním se meze jejího uplatnění podstatně zužují a postavila mámu před nový stav věcí. Dálkově dokončí studium hotelové školy a najde si co nejdříve brigádu v oboru a přes den. Když se matce semkly rty nevolí, čekala to a byla připravena. Postará se a zaopatří ji. Na vše, co bude po dobu její nepřítomnosti

potřebovat, stačí sáhnout. Pokud jí přivodí svévolně nějaké potíže, způsobí zbytečně problém nebo dokonce průšvih, nechá ji bez milosti umístit do psychiatrické léčebny. Okamžik se zdálo, že chce máma protestovat, ale pak sklopila oči a neřekla ani slovo.

Svůj plán Mirka začala bez otálení naplňovat a za dva roky měla v ruce sice opožděné, ale přece jen velmi slušné maturitní vysvědčení. Během studia pracovala rok „na place“ jako servírka a rok v kuchyni jako pomocná kuchařka. Z obou podniků si odnesla nejen vynikající hodnocení, ale i sen, který kromě pracovitosti, nápadů a kreativity vyžadoval i peníze. Ty samozřejmě neměla. Osud však ocenil její snahu a zasáhl z místa, z kterého by pomoc očekávala nejméně. Přijel otec.

Dávno ho opustila podstatně mladší manželka, což se ho velmi dotklo a veškerou svoji energii vrhl do práce. Šikovní a schopní lidé dokázali i za socialismu vydělat peníze a on toho byl dokladem. Ve strojírenském závodě, kde pracoval jako inženýr výroby, dokázal z nápaditého zlepšováku vytřískat patent honorovaný již podle nových pravidel. S Mirkou si občas volal, znal tedy jejich situaci, ale jen v hrubých obrysech. Scestná hrdost, kterou po něm dcera podědila, ani jednomu z nich nedovolila mluvit bez příkras a narovinu. U dveří bývalé ženy se zjevil hnán špatným svědomím a zhoubnou nemocí. Mirku zasáhla lítost, když jí vypověděl svůj příběh a přiznal ošklivou diagnózu i vyhlídky jejího vývoje. Kdysi svého tátu moc milovala. Ale tenkrát ji zbaběle opustil, zranil a po celé roky se nezajímal, jak si ona s invalidní mámou poradí. Ani lidsky, ani finančně.

Necítila se tedy vůbec provinile, když ji odvedl do banky a nechal ji podepsat dispoziční právo k účtu, na kterém se skvělo několik set tisíc. K jejímu údivu téměř nachlup částka, kterou ona potřebuje ke splnění svého snu. Koupí malé kavárny v centru města a pořízení základního vybavení, neboť to původní dosloužilo už před lety a fungovalo jen setrvačností.

Když po matčině smrti pořádala její pozůstalost, objevila nájemní smlouvu na byt, ve kterém s bratrem vyrostli. Byla napsána na jeho jméno. Byt patřil městu a celou dobu podléhal regulovanému nájmu. Vůbec nepostřehla, kdy to máma stihla udělat a dodatečně ji ten podraz mocně ranil. I když si později s manželem postavili dům a matka v něm měla svůj pokoj, Mirka byt dál platila pro případ, co kdyby. Matka se ani nezačervenala. Teprve po tomto nálezu nechala bratra prohlásit za nezvěstného, byt odkoupila a pronajala. Ještě teď na ni jde hrůza, že by se v letech, kdy pracovala do úmoru a všechny peníze vrážela do svého podnikání, objevil a domáhal se svých práv. Nutno mu přičíst ke cti, že se neobjevil ani s dobrými, ani se špatnými zprávami. Jednoduše už ho nikdy neviděly, ani o něm neslyšely.

Mirka se rozhlédla po stánku a dýchla si do dlaní. Pozorovala páru stoupající z ohromného kotle vroucí rybí polévky a ujišťovala se, že má dostatek plastových misek, lžic i krajíčků nakrájeného chleba. Kuchař, který jí každoročně byl k ruce, se posilňoval grogem a pochvaloval si, že díky nočnímu mrazu vydrželo těch pár centimetrů sněhu, který v posledních dnech napadl. Ano, přisvědčila v duchu, o horkou polévku bude letos enormní zájem hlavně mezi bezdomovci a sociálně slabšími. Je to zvláštní, ale vždycky má na její konzumaci větší vliv počasí než tradice. „Zrovna si říkám, šéfko,“ obrátil se k ní kuchař Jirka, „kolikátý rok už tu spolu krouíme naběračkami?“

Jako by jí četl myšlenky. Vůbec, už od včerejška ožívuje své rutinní úkoly vzpomínkami a bolestnou nostalgií. Co ji to popadlo? Večer se tak zamyslela, že totálně přeslechla Liborův dotaz, kamže uklidila natvrdo vařená vejce do salátu. Je mimo, ale proč?

Libor byl vdovec se dvěma odrostlými dětmi, který pro samou péči zapomněl, že kolem bují nový život a šance ho míjejí jedna za druhou. Vzala si ho po zralé úvaze a neméně zralém rozhodnutí obejít se v životě bez vlastních potomků, neboť ji práce neskutečně baví a absorbuje

všechn čas i síly. A co nestihne práce, hravě zvládne matka. Nechtěla na tom nic měnit. Tichá svatba jen se svědky proběhla jen pár dnů po odkoupení druhého podniku, který měla do té doby v pronájmu. Akceptovala, dokonce si i zamilovala jeho děti, on oplátkou snášel její matku a dokázal dělit svůj čas mezi práci pro manželčiny provozovny i tchyni. Byl spolehlivý, slušný, hodný a nekonfliktní. Respektovali se navzájem a on ji navíc uznával jako podnikatelku a svoji šéfkou. Ani nyní, po patnácti letech společného života a při čtyřech skvěle fungujících gastro podnicích s přidruženými cateringovými službami, by na svém rozhodnutí nic neměnila. Měla by být spokojená. Hle, kam to dotáhla ta opomíjená, nemilovaná holka z předměstí... Proč ty vzpomínky?

„Já jsem to nikdy nepočítala, Jiří... patnáct let?“

„Osmnáct, šéfkou, osmnáct.“

Fronta před stánkem utěšeně rostla, děti se pošťuchovaly a radostně výskaly v očekávání nadílky pod stromečkem a rodiče, většinou tatínkové, se potkávali se známými, které neviděli třeba celý rok. Halasně se zdravili a rozprávěli. Milovala tenhle cvrkot, setkávání lidí různých vrstev a sociálního zařazení. Dnes nikdo nic neřešil, nehádal se, všichni se chovali jako jedna rodina. U jejího stánku s polévkou a vánočními perníčky ve tvaru betlémských postaviček a zvířátek, které si děti překotně vybíraly z velkého koše, to tak bylo vždycky. Každý dostal, o co si řekl, třeba tři porce polévky a zadarmo. Jsou přece Vánoce! Kdy jindy by lidé měli být pospolití a soudržní? Na konci fronty se začínali houfovat lidé z ubytoven a bezdomovci. V jejich městě se jich nikdy nepotulovalo moc, ale pár týpků znala. Byli aspoň jednou za rok jejími stálými hosty, občas jim večer za dveřmi svých podniků nechávala krabice se zbylým pečivem nebo zákusky. Nerozmazlovala je, ale myslela na ně. Věděla, že mívají často hlad, a tak se obzvláště jich vždycky ptala, kolik naběraček má naložit. Často si přišli i víckrát a ona jim misku zakryla pevným víčkem, aby si mohli polévku sníst později.

„Stačí dvě naběračky?“ zeptala se vysokého šlachovitého muže oblečeného v maskáčové soupravě a mohutné černé bundě. Vzpomněla si, že ho ve městě už určitě zahlédla, ale ve frontě se objevil poprvé.

„Díky, stačí...“ Naběračka se zadržela v pülce cesty a ruka se jí začala třást. Ten hlas! Vzhledla současně s ním a zírala do ošlehané tváře pokryté hlubokými rýhami, potrhané mapy vypovídající o bouřlivém životě. Jen oči ještě neztratily jiskru dobrodruha a hráče.

„Ahoj Mirko.“ Kolečko se zadrželo, najednou nebyla schopna pohybu a Jirka si toho okamžitě všiml. Jemně jí vzal naběračku z ruky a dal jí očima znamení, ať se postaví stranou. Honza... cvok, hazardér a také naprosto bezohledný sobec bez skrupulí. Vrah duší... její bratr.

Automaticky odhrnula plachtu, vyšla ze stánku a postavila se ke kulatému pultíku, který měli s Jirkou pro sebe a své známé. Zírala do desky, na niž ruce plné vystouplých žil a tmavých skvrn položily misku. Ona, která díky podnikání a neustálému styku s lidmi v rozličných situacích, uměla promluvit kdykoli a s kýmkoli vždy správně a k věci, stála před svým bratrem neschopna ani polknout.

„Jsem tu už popátý,“ vysvobodil ji, „nikdy jsem si netroufnul přijít až k tobě.“ Vzhledla k němu, oči plné slz. „Víš, až dneska jsem si řekl, že už to musím udělat, že by... že by napřesrok už mohlo bejt pozdě, že už bych se sem třeba nedostal.“ Slova jí šustila okolo uší, skládala se k sobě na přeskáčku, aniž by naplno vnímala, co vlastně říká.

„Máma umřela,“ vyhrkla najednou, „před pěti lety.“

„Vím, a je... je mi to líto. Ségra, hodně věcí je mi líto, jen s tím už nic nenadělám...“ Líto! Tak ono je mu to líto! „Jo,“ sáhl do kapsy a vyndal zašpiněnou bílou obálku. „přines sem ti ty prachy, co mi tenkrát máma dala. Je to tam do poslední koruny. Já vim, pozdě, pozdě na všechno, ale...“

„Kde bydlíš?“ přerušila ho, „jak... jak vůbec žiješ?“ Uchechtl se a začal promíchávat lžící vychladlou polévku.

„Všude a nikde. Tady občas přespím na ubytovně. Pokud na ni teda mam prachy. Jinak, no různý země, města, dost sem to střídal.“ Mirka pokývala hlavou. Začala si pomalu připouštět možnost, že se jí to celé nezdá. Proto ty vzpomínky. Varovaly, poslíčci zpráv. Špatných? Dobrých?

„Asi jsi procestoval hodně zemí.“ Honza se ušklíbl.

„Jo, to fakt jo.“ Hlavou jí prolétlo, co všechno má asi za sebou. Jeho tvář i tělo o tom jasně vypovídaly. Zatímco ona pro samou práci a péči o matku krom občasných dovolených nevytáhla paty z města. A i na dovolené ji brávali s sebou.

„A teď? Co chceš dělat? Nebo... chceš pořád žít jako doteď?“ Náhle se jí vybavilo, co řekl na začátku. *Už bych to nemusel stihnout* nebo tak nějak.

„Můžeš tu zůstat. Mámin byt byl napsaný na tebe. Nechala jsem tě prohlásit za nezvěstného a odkoupila jsem ho.“ Okamžitě si všimla, jak mu červeň barví šedavou pleť. Stydí se. Její velký bratr, riskér, dobrodruh a hráč se stydí.

„Šéfko, jsme na dně...“ zavolal na ni Jirka. Procitla naplno, na takovou řeč byla zvyklá.

„Sněz tu polívku, než vystydne úplně... koukej, já teď musím pracovat, ale napíšu ti adresu a...“

„Vím, kde bydlíš.“ Zarazila se.

„Aha, ...prostě přijď na večeři.“ Honza polkl a lehce zakašlal. Když k ní zvedl oči, poznala, že tím kamufloval vzlyk. Byly plné slz. Nikdy předtím, ani v dětství neviděla Honzu plakat.

Pohladila ho po ruce. „Jsou Vánoce, Honzo...“